

Aan

**Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag**

Datum: 27 juli 2023

Betreft: Reactie op consultatie voorontwerp Besluit wijziging vergoeding
bewindvoerder schuldsanering van de beroepsvereniging van bewindvoerders
schuldsanering

Geachte heer, mevrouw,

De Beroepsvereniging van Bewindvoerders Wsnp (BBW) dankt u hartelijk voor uw verzoek om te adviseren inzake het voorontwerp Besluit wijziging vergoeding bewindvoerder schuldsanering.

In de eerste plaats complimenteren wij de minister met de snelle inwerkingtreding van de wijzigingen binnen Faillissementswet die de Wet schuldsanering natuurlijke personen betreffen. Wij hopen zeer dat de wijzigingen inderdaad de aansluiting van het minnelijke op het wettelijke traject verbeteren en dat daarmee zoals gehoopt de toegankelijkheid van de Wsnp verbetert. Voor de instandhouding van de regeling is het van het grootste belang dat de instroom toeneemt en dat het aantal Wsnp-bewindvoerders tot die tijd niet verder afneemt. De beroepsgroep heeft een cruciale ondergrens bereikt.

Door de jarenlange daling van de instroom van ongeveer 15.000 sanieten in de beginjaren tot nog geen 1.900 vorig jaar is onze beroepsgroep drastisch geslonken. Die daling van de instroom zet ook dit jaar door, waardoor Wsnp-bewindvoerders zich wederom genoodzaakt zullen zien met hun praktijk te stoppen. Voor een landelijke dekking en voor de kwaliteitswaarborg is het van het grootste belang dat we de huidige populatie bewindvoerders in stand houden en jonge bewindvoerders aantrekken. De zorg dat de beroepsgroep een ondergrens heeft bereikt spraken ook de onderzoekers van bureau Berenschot uit die in 2019 het [rapport Aansluiting gezocht!](#)¹ opstelden dat aan de wieg staat van de wetswijzigingen per 1 juli jl.

In het Beleidskompasformulier wordt terecht gesteld dat als de overheid niets doet aan de vergoeding, de recente wetswijziging tot gevolg heeft dat het ongunstiger wordt om Wsnp-bewindvoerder te worden of te blijven. BBW is blij dat de minister inziet dat een aanpassing van de vergoeding noodzakelijk is om de aantrekkelijkheid op niveau te houden. Met het huidige voorstel is dat echter nog niet het geval. Ondanks de verhoging van één deel van de vergoeding zal de totale vergoeding per dossier met voorliggend

¹ <https://www.berenschot.nl/media/kpvpyuxp/21-verkenning-aansluiting-minnelijke-schuldhelpverlening-en-wettelijke-schuldsanering.pdf>

voorstel 18% lager uitvallen. Dat kan volgens BBW niet het beoogde doel van het voorstel zijn.

Graag schetsen we met een korte berekening hoe belangrijk een passende – kostendekkende – vergoeding en een minimale instroom zijn voor het voortbestaan van de Wsnp.

Wsnp-bewindvoerder is nu verlieslijdend

In 2022 waren er nog 251 Wsnp-bewindvoerders actief.² Bij 1.900 dossiers zijn dat gemiddeld minder dan 8 dossiers per bewindvoerder per jaar. Voor een particuliere enkele zaak ontvangt een Wsnp-bewindvoerder nu in totaal (LOB + LAB) € 3.375 inclusief btw. Bij acht dossiers is dat een omzet van € 22.314,05 exclusief btw per jaar. Terwijl een kantoor moet rekenen met minimaal € 50.000 aan loonkosten en -afdrachten voor een HBO-medewerker. Dat betekent dat een Wsnp-bewindvoerder bij deze instroom verlieslijdend is. Natuurlijk zitten er ook dubbele zaken tussen en dossiers van (ex-)ondernemers waar een hogere vergoeding tegenover staat. Maar die zaken vragen ook meer werk van de bewindvoerder. Wat we met dit voorbeeld willen laten zien is, dat een Wsnp-bewindvoerder pas uit de kosten is bij een minimaal aantal dossiers per jaar. Een instroom van 4500 sanieten per jaar is de ondergrens om kostendekkend te zijn. Wil onze beroepsgroep aan haar toekomst kunnen bouwen, moet de instroom 20% daarboven liggen: 5400 toelatingen per jaar.

Daarom zijn twee zaken van belang om landelijke dekking en kwaliteit van bewindvoerders te behouden: de instroom moet omhoog en de vergoeding moet de kosten beter dekken. De halvering van de standaardduur van de Wsnp betekent namelijk niet dat de kosten voor een traject afnemen. De werkzaamheden blijven gelijk en moeten in een korter tijdsbestek, dus arbeidsintensiever, worden uitgevoerd. Dat geldt zowel voor de werkzaamheden die door het looptijdafhankelijke bedrag (LOB) worden gedekt als voor de zaken die met het looptijdafhankelijke bedrag (LAB) worden betaald.

Ook verhoging van looptijdafhankelijk bedrag (LAB) noodzakelijk

Het voorontwerp Besluit wijziging vergoeding bewindvoerder schuldsanering stelt terecht dat de werkzaamheden voor de bewindvoerders hetzelfde blijven in de nieuwe situatie. En dat diezelfde werkzaamheden in een korter tijdsbestek moeten worden uitgevoerd.

Zo verwachten de rechtbanken van Wsnp-bewindvoerders straks elke drie maanden een verslag, waar dat verslag tot nu elke zes maanden werd uitgebracht. Dat betekent dat de werkzaamheden dezelfde blijven, maar nu in 18 maanden tijd worden uitgevoerd in plaats van in 36 maanden. Door de mogelijkheid van extra looptijdvermindering in de Wsnp door eerdere aflossingen valt het looptijdafhankelijke bedrag (LAB) bovendien doorgaans lager uit.

In het voorliggende voorontwerp wordt voorgesteld om het looptijdafhankelijke deel van de vergoeding (LOB) te verhogen en het looptijdafhankelijke deel (LAB) niet.

² Daarbij zijn meegeteld advocaten en curatoren die sporadisch een dossier behandelen. Het aantal Wsnp-bewindvoerders dat zich continue met de regeling bezighoudt – en daarmee een kwalitatieve bijdrage levert aan de ontwikkeling van het vak en de regeling – is momenteel veel kleiner.

Het gevolg daarvan is dat de vergoeding voor de Wsnp-bewindvoerder 18% lager uitvalt. Bij een enkele zaak voor een particulier ontvangt de bewindvoerder nu € 3.375 inclusief btw. Dat is € 2.789,26 exclusief btw. In het voorliggende voorstel zou dat € 2.298,35 worden. Daarom past het voorgestelde bekostigingsvoorstel niet bij de nieuwe situatie.

Verkorting Msnp geen directe invloed op instroom Wsnp

De opstellers anticiperen met dit voorstel bovendien op een toename van de instroom. BBW wil er echter op wijzen dat de tijd moet leren of, hoe snel en hoe sterk de wetswijziging van invloed zal zijn op de instroom.

Dit geldt te meer omdat de instroom grotendeels afhankelijk blijft van de doorverwijzing door gemeenten. Een verkorting van het schuldhulpverleningstraject heeft immers geen directe gevolgen voor de doorstroom naar de Wsnp. Waarom zouden schuldenaren bij het niet slagen van een minnelijke regeling nu wel vaker worden doorverwezen? De twee zaken staan los van elkaar. [Divosa waarschuwt](#) dat de uitvoering van het sociale domein bij gemeenten zwaar onder druk staat. Dat betekent dat de toename van de instroom naar de Wsnp allesbehalve vanzelfsprekend is.

Daar komt bij dat gemeenten meer en meer inzetten op liquidatieakkoorden in plaats van op schuldbemiddeling. En ook door het sluiten van convenanten kent het minnelijk traject een hoger slagingspercentage. Dat is op zichzelf natuurlijk zeer positief. Het laat alleen wel zien dat de instroom uit het verleden niet vanzelfsprekend in de lijn der verwachting ligt en dat een bekostigingsmodel dat daarop anticipeert geen waarborg biedt voor de levensvatbaarheid van onze beroepsgroep. Daarmee staat het voortbestaan van de Wsnp op het spel.

Ook LAB moet verhoogd worden om vak kostendekkend te houden

BBW staat daarom op het standpunt dat – omwille van het behoud van de beroepsgroep – ook het looptijdafhankelijke deel van de vergoeding wordt verhoogd met 50%. Dat zou betekenen dat de vergoeding voor een enkele zaak van een particulier uitkomt op € 3.861. Die marginale verhoging ten opzichte van de huidige vergoeding is nodig om het huidige aantal bewindvoerders te behouden en nieuwe jonge bewindvoerders aan te trekken.

Het huidige vergoedingssysteem is gebaseerd op de instroom van 2010-2012. Toen was er een instroom van minimaal 10.000 sanieten per jaar. Die situatie is onvergelijkbaar met de 1.900 dossiers in 2022 en de 666 dossiers in de eerste helft van 2023.

We hebben een minimale omvang van de beroepsgroep nodig. Voor landelijke dekking, maar ook om de professionele kwaliteit te waarborgen. Een kwaliteit waar onze beroepsgroep om gewaardeerd wordt. Wsnp-bewindvoerders zijn ook bij minnelijke trajecten inzetbaar, waardoor we samen meer mensen aan een schuldenvrije toekomst kunnen helpen.

Bovendien hebben we in Nederland met de enorme schuldenproblematiek en beperkte capaciteit onder alle disciplines in het schuldendomein alle professionele inzet nodig om dit probleem het hoofd te bieden. Gemeenten kunnen het niet alleen. Wsnp-bewindvoerders kunnen het niet alleen. Vrijwilligers kunnen het niet alleen. Elke

beroepsgroep draagt haar expertise en kwaliteit bij. Die moeten we in stand houden. En daar hoort een kostendeekkende financiering bij.

Kosten Wsnp-bewindvoerder grotendeels betaald door schuldeisers

Daarbij is een belangrijk gegeven in de bekostigingssystematiek van de Wsnp-bewindvoerder dat het grootste deel van de kosten wordt betaald uit de boedel. Daarbij meegerekend de drastische afname van het aantal dossiers in de afgelopen tien jaar en de nog steeds dalende trend, kunnen kostenoverschrijdingen geen argument zijn voor het Rijk en ligt een adequate aanpassing van de vergoeding in de lijn van het redelijke.

Behoud de Wsnp, behoud de beroepsgroep

De minister en BBW zijn het met elkaar eens, zoals we in het Beleidskompasformulier lezen, dat als de bekostiging niet wordt aangepast het financieel ongunstiger wordt om Wsnp-bewindvoerder te blijven of te worden. Dat kan betekenen dat minder schuldenaren worden geholpen en dat daardoor de doelstellingen van de Wsnp niet gehaald kunnen worden. We vinden allebei dat de bekostiging om een adequate aanpassing vraagt aan de nieuwe situatie. BBW pleit er daarom voor om niet alleen het LOB te verhogen. Dezelfde argumenten waarmee de verhoging van het LOB zijn onderbouwd, gelden voor het LAB. BBW pleit voor een verhoging van het LAB met 50%. Voor de Wsnp als effectief instrument dat ook in de toekomst kan bijdragen aan een schuldenvrij bestaan van onze burgers.

Graag geven wij een toelichting op ons voorstel en gaan wij in gesprek over een definitief Besluit vergoeding bewindvoerder schuldsanering.

Namens het bestuur van BBW groet ik u vriendelijk,

Michiel Noordzij, voorzitter